

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 65/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Ď., B., toho času vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia základného práva na verejné prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 31 PP 55/08 z 22. augusta 2008 a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Tos 41/08 z 5. novembra 2008, ktorým mal porušiť aj jeho základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2009 doručená sťažnosť Ing. P. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na verejné prerokovanie svojej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 31 PP 55/08 z 22. augusta 2008 a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 41/08 z 5. novembra 2008, ktorým mal porušiť aj jeho základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

1. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 13. júla 2008 podal návrh na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody okresnému súdu, ktorý 22. augusta 2008 uznesením sp. zn. 31 PP 55/08 nevyhovel jeho návrhu a neprepustil ho z výkonu trestu odňatia slobody. Sťažovateľ podal sťažnosť proti tomuto uzneseniu priamo do zápisnice na verejnom zasadnutí, ako aj písomne 24. augusta 2008. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 41/08 z 5. novembra 2008 jeho sťažnosť zamietol.

Sťažovateľ tvrdil, že tým, že o jeho návrhu *„bolo rozhodnuté po takmer 4 mesiacoch... bola zákonom stanovená lehota pre rozhodnutie o návrhu prekročená takmer dvojnásobne“*. Podľa názoru sťažovateľa *„on svojím konaním nezapríčinil prietahy v súdnom konaní“*. V súvislosti s tým poukázal na ustanovenie § 415 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého súd rozhodne o návrhu na podmiennečné prepustenie najneskôr do 60 dní od jeho doručenia.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že *„v dôsledku neprimeranej dĺžky konania, ktorá takmer dvojnásobne prekročila zákonom stanovenú 2-mesačnú lehotu, sa zásadným spôsobom zmenil právny stav veci.“*

Predmetom pôvodného návrhu na podmiennečné prepustenie... bolo podmiennečné prepustenie sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom

Okresného súdu Bratislava 1 dňa 11. 4. 2005, sp. zn. 5 T 104/04, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. 5. 2007, sp. zn. 3 To 23/2007.

Dňa 30. 10. 2008 (t. j. po 1 1/2 mesiaci po uplynutí zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu na podmienené prepustenie) bol však sťažovateľ odsúdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 To 2/2008, na súhrnný trest odňatia slobody vo vyššej výmere, v dôsledku čoho došlo k zmene formálnej podmienky pre podmienené prepustenie, t. j. doby výkonu trestu, po vykonaní ktorej je možné rozhodovať o podmienenom prepustení.

V dôsledku prietahov v konaní bolo sťažovateľovi znemožnené jeho právo, aby o návrhu na jeho podmienené prepustenie bolo riadne a včas rozhodnuté na základe ustanovení, na základe ktorých by bolo rozhodované, keby nebolo došlo k prietahom v konaní a keby bola dodržaná zákonná 60-dňová lehota na rozhodnutie...“.

Sťažovateľ poukázal aj na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, podľa ktorého súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

2. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Prešov a Krajský súd v Prešove porušili práva Ing. P. Ď. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nerozhodnutím o návrhu na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z 13. 7. 2008, a to tým, že o tomto návrhu právoplatne nerozhodli v zákonom stanovenej lehote 60 dní.

2. Okresný súd Prešov porušil práva Ing. P. Ď. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, a to tým, že o jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, sp. zn. 31 PP 55/08, rozhodol v rozpore s vyšším právnym princípom zákazu retroaktivity k horšiemu a na základe nejednoznačne formulovanej a pre adresáta nezrozumiteľnej

právnej normy, čo je rozpore s princípom právneho štátu, vyjadreným v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v rozpore s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Krajský súd v Prešove porušil práva Ing. P. Ď. podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to tým, že v konaní, sp. zn. 3 Tos 41/08, o jeho sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu v Prešove, rozhodol v rozpore s jeho právom na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie Krajského súdu v Prešove z 15. 11. 2008, sp. zn. 3 Tos 41/08, v spojení s uznesením Okresného súdu Prešov z 22. 8. 2008, sp. zn. 31 PP 55/08, a vracia vec Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

5. Okresný súd Prešov je povinný zaplatiť Ing. P. Ď. primerané finančné zadosťučinenie 50.000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Krajský súd v Prešove je povinný zaplatiť Ing. P. Ď. primerané finančné zadosťučinenie 50.000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ súčasne požiadal o ustanovenie mu „zástupcu z radov advokátov“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná súdom.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou okrem iného napadol uznesenie okresného súdu sp. zn. 31 PP 55/08 z 22. augusta 2008. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil, t. j. o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu rozhodoval krajský súd ako súd odvolací uznesením sp. zn. 3 Tos 41/08 z 5. novembra 2008. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 41/08 z 5. novembra 2008, bolo potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru najmä v nesprávnej interpretácii a aplikácii ustanovenia § 437 ods. 2 v spojení s § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, v nedodržaní lehoty ustanovenej § 415 ods. 3 Trestného poriadku na vybavenie jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ako aj v nedostatočnom odôvodnení sťažnosťou napadnutých rozhodnutí vo veci konajúcich všeobecných súdov (pozri bližšie bod 1 I. časti odôvodnenia).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Článok 46 ods. 1 ústavy zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (aj v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je

zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu uznesením sp. zn. 3 Tos 41/08 z 8. novembra 2008 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy.

Po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z týchto častí odôvodnenia napadnutého uznesenia:

„... Z okresného súdu predloženého spisového materiálu vyplýva, že P. Ď. bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. 04. 2005, sp. zn. 5 T 104/04 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. 05. 2007, sp. zn. 3 To 23/07 uznaný vinným z trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.). Za to mu bol podľa § 155 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, so zaradením pre jeho výkon do I. nápravno-výchovnej skupiny. Po doplnení dokazovania na neverejnom zasadnutí však krajský súd zistil, že vyššie uvedený trest bol medzičasom rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. 06. 2007 sp. zn. 4 T 2/05 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu

SR zo dňa 30. 10. 2008 sp. zn. 4 To 2/08 zrušený. Uvedenými rozhodnutiami bol Ing. P. Ď. uznaný vinným z pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.). Za tento trestný čin ako aj vyššie uvedený trestný čin útoku na verejného činiteľa mu bol podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. v spojení s ust. §35 ods. 2 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov so zaradením do I. nápravnovýchovnej skupiny.

Vzhľadom na to, že krajský súd rozhoduje podľa stavu aktuálneho v čase jeho rozhodovania, musel na vyššie uvedené skutočnosti prihliadnuť a základom pre posúdenie splnenia podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody sa stal súhrnný trest vo výmere 5 rokov právoplatne uložený dňa 30. 10. 2008, keďže predchádzajúci trest v trvaní troch rokov bol právoplatne zrušený.

Podľa § 437 ods. 2 Tr. zák. (zák. č. 300/2005 Z. z.) pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo rozhodovaní o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu pri trestoch uložených po nadobudnutí účinnosti tohto zákona za trestný čin podľa zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, postupuje sa podľa tohto zákona.

Vzhľadom na to, že trest vo výmere 5 rokov bol odsúdenému uložený po 01. 01. 2006, pretože prvostupňový súd rozhodoval dňa 27. 06. 2007 a odvolací súd dňa 30. 10. 2008, a za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. (zák. č. 140/1960 Zb.) je možné uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od 5 do 12 rokov použijúc vyššie citované ustanovenie pre posúdenie splnenia podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu takéhoto trestu odňatia slobody bolo potrebné postupovať podľa ust. § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. (zák. č. 300/2005 Z. z.).

Podľa uvedeného stanovenia súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Vychádzajúc z citovaného ustanovenia základnou formálnou podmienkou pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je vykonanie v tomto prípade dvoch tretín trestu, pretože s ohľadom na trestnú sadzbu zákonom stanovenú pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.), t. j. 5 až 12 rokov je potrebné uvedený trestný čin, použijúc ust. § 437 ods. 1 v spojení s ust. § 11 ods. 1 Tr. zák. (zák. č. 300/2005 Z. z.), považovať za zločin.

Keďže do výkonu uloženého súhrnného trestu sa odsúdenému s ohľadom na znenie ust. § 414 ods. 1 Tr. por. započítava už vykonaný zrušený trest (od 21. 05. 2007), ako aj naň sa vzťahujúca väzba (od 08. 08. 2004 do 27. 01. 2005), dve tretiny uloženého súhrnného trestu odsúdený vykoná 02. 04. 2010.

Je teda zrejmé, že zatiaľ odsúdený formálnu podmienku pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyplývajúcu z ust. § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. (300/2005 Z. z.) nesplnil, a preto bolo potrebné jeho žiadosť ako predčasne podanú zamietnuť.

Posúdenie splnenia materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie, t. j. preukázanie polepšenia sa odsúdeného, sa potom z toho pohľadu javí ako nadbytočným, a preto sa krajský súd týmito okolnosťami prejednávanej veci nezaoberal.

Len pre úplnosť vo vzťahu k námietkam sťažovateľa je ešte potrebné s ohľadom na zmenený skutkový stav uviesť, že v tomto konkrétnom prípade by krajský súd k rovnakému záveru dospel aj pri použití Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 (zák. č. 140/1961 Zb.), keďže podľa § 62 ods. 1 uvedeného Tr. zák. osoba odsúdená za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 5 môže byť podmiennečne prepustená až po výkone dvoch tretín uloženého trestu odňatia slobody.

Z uvedených dôvodov potom bolo potrebné sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietnuť.“

Predmetné rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné

alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že odvolací súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom odvolacím súdom. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 112/05).

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom

případe sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami, sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Predmetom sťažnosti je aj tvrdenie sťažovateľa, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 41/08 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva, aby jeho záležitosť bola prejednaná v primeranej lehote, podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa zásadne naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 70/02).

Zo sťažovateľovej sťažnosti a k nej pripojených písomností je zrejmé, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 41/08 z 5. novembra 2008 bolo sťažovateľovi (resp. jeho advokátovi) doručené 12. decembra 2008 a sťažnosť bola podaná ústavnému súdu 23. januára 2009.

Podľa ustálenej jurisdikcie ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00) ústavný súd poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo. Keďže konanie o sťažovateľovom návrhu z 13. júla 2008 na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody bolo právoplatne skončené (a tým aj bola odstránená jeho právna neistota týkajúca sa výsledku rozhodnutia o jeho návrhu) ešte pred podaním jeho sťažnosti ústavnému súdu, bolo potrebné jeho sťažnosť v tej časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd poznamenáva, že ako podmienku konania o sťažnosti namietajúcej porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy vyžaduje využitie právnych prostriedkov nápravy priznaných sťažovateľovi príslušnými právnymi predpismi, napr. podanie sťažnosti na prieťahy v konaní podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov alebo Trestný poriadok a pod. (napr. m. m. II. ÚS 47/01). Nevyužitie tohto účinného prostriedku nápravy je ďalším dôvodom odmietnutia sťažovateľovej sťažnosti v tejto časti, a to pre jej neprípustnosť (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ založil porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v danej veci na skutočnosti, že nebola dodržaná lehota ustanovená v § 415 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého o návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodne súd najneskôr do 60 dní od jeho doručenia.

K uvedenému ústavný súd už zaujal stanovisko, keď uviedol, že pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem „v primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ak je na jednej strane všeobecný súd viazaný v zákone ustanovenými lehotami na vykonanie procesného úkonu, na druhej strane ich dodržanie nemôže mať za následok porušenie základných zásad civilného (resp. trestného) procesu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom realizácie širšieho základného práva – práva na spravodlivý proces, ktoré majú účastníci konania zaručené v ustanoveniach siedmeho oddielu druhej

hlavy ústavy a v príslušných medzinárodných zmluvách o ľudských právach, ktoré majú prednosť pred zákonom (čl. 154c ods. 1 ústavy). V tomto zmysle právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a právo na spravodlivý proces nemožno stavať proti sebe ani ich od seba oddeľovať. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02).

Podľa právneho názoru ústavného súdu uvedeného napr. vo veci sp. zn. I. ÚS 35/01 ani ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Už uvedená argumentácia je ďalším dôvodom na kvalifikovanie tejto časti s'ťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

Keďže s'ťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už nepovažoval za potrebné zaoberať sa žiadosťou s'ťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a jeho ďalšími jeho návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2009